

Nordisk Journalistcenter Strategi for NJC 2026–2030

Bakgrunn

Nordisk Journalistcenters mål er å styrke uavhengig journalistikk i Norden samt i de nordiske nærområdene; Baltikum, Russland, Belarus og Ukraina. NJC bygger på Nordens kulturelle og verdimessige felleskap.

Nordisk Journalistcenters visjon er å opprettholde og videreutvikle vårt kompetansesenter for nordisk journalistikk. Senteret har bidratt til verdiskapning for journalister, redaktører og mediehus over hele regionen i flere årtier.

Med støtte fra Nordisk ministerråd (NMR) og deltakelse fra medieorganisasjonene i de nordiske landene, har NJC i mer enn 65 år kunnet tilby faglig utvikling gjennom etter- og videreutdanning, utvekslinger, workshops, seminarer osv.

NJC er den eneste nordiske organisasjonen som har som formål å utvikle, gjennomføre og tilby etter- og videreutdanning og kompetanseheving for journalister fra hele Norden. NJC samarbeider med medieorganisasjoner i regionen, inkludert journalistforbund, utgiverforeninger, mediehus, mediestøtteorganisasjoner, NMR-kontorer i Baltikum og relevante sivilsamfunnsorganisasjoner. For kvaliteten av denne vedvarende innsatsen ble NJC tildelt "Nordisk samarbeidspris 2024" i Stockholm 13. juni 2024.

Mediene gjennomgår omfattende endringer og møter nå konkurranse fra internasjonale teknologigiganter og sosiale medier der faglige standarder for journalistisk etikk, faktasjekk og kildekritikk er fraværende. Medienes forretningsmodeller og journalistiske fortellermetoder forholder seg til denne utviklingen. Det er med andre ord behov for "livslang læring". De fleste problemstillingene i Norden – fra klimaendringer, forurensning og miljø til sikkerhets- og forsvarspolitikkk – går på tvers av landegrensene.

Fokus på Norden, naboer, klima, Arktis, forsvar og sikkerhet

Den senere tids innsats har styrket klimajournalistikken og bidratt til forståelse av samspillet mellom mennesker og natur i Norden og Arktis, inkludert de interne relasjonene mellom de nordiske landene og deres samspill med naboer i Norden/Arktis. I perioden 2021–2025 har NJC hatt et sterkt fokus på å utvikle nye kurskonsepter og metoder innen nordisk klimajournalistikk.

Dette er oppnådd i samarbeid med nordiske partnere gjennom Nordplus-prosjektet "Nordic Educational Network for Innovative Climate Journalism".

Krigen i Ukraina har fundamentalt endret sikkerhetsarkitekturen i Norden og Arktis. I lys av dette har NJC – støttet av "Nordplus Adult Program" – inngått et nytt, flerårig samarbeid med flere nordiske utdanningsinstitusjoner om kompetanseheving og faglig utvikling for journalister med fokus på sikkerhets- og forsvarspolitisk rapportering. Prosjektet "A new security landscape – new methods for Nordic journalists" vil løpe fra 2024 til 2026. Målet er å utvikle og teste pedagogiske metoder og verktøy for å oppnå et kunnskapsløft innen forsvar og sikkerhet.

"Vision 2030 – Norden som verdens mest bærekraftige region"

Gjennom sitt arbeid tar Nordisk Journalistcenter sikte på å styrke den journalistiske dimensjonen av visjonen om Norden som en modellregion frem mot 2030. Mot 2030 vil NJC følge opp de strategiske prioriteringsområdene til Nordisk ministerråd. Nordisk ministerråd har formulert sin visjon, "Norden 2030", som har som mål å utvikle Norden til verdens mest bærekraftige og integrerte region. "Norden 2030" har identifisert tre strategiske prioriteringer: (1) et grønt Norden, (2) et konkurransedyktig Norden og (3) et sosialt bærekraftig Norden.

Borgernes aktive deltakelse i den grønne, sosiale og økonomiske omstillingen krever solid, faktabasert og troverdig informasjon. Solid og troverdig informasjon krever uavhengige, profesjonelle medier som kan formidle nasjonal politikk og granske den på vegne av borgerne.

Denne informasjonsoppgaven krever et profesjonelt pressekorps som er i stand til å forstå utfordringene, formidle omstillingstiltakene og omsette dem til troverdig, handlingsorientert informasjon. Dette nødvendiggjør løpende faglig utvikling og kompetanseheving, slik at journalister kan møte kompleksiteten i det moderne mediemiljøet.

De nordiske nærområdene 2030

NJCs langvarige aktiviteter i Nordvest-Russland ble brått stanset av Russlands invasjon av Ukraina 24. februar 2022. Etter mer enn 10 års innsats – i tett samarbeid med russiske partnere og med støtte fra Nordisk ministerråd – ble alt stengt ned.

NJC vil fortsette å opprettholde vårt samarbeid med russiske journalister i den form og i det omfang det er mulig.

Målene er:

- Å myndiggjøre russiske journalister i eksil gjennom faglig utvikling, slik at de kan rapportere om russisk utvikling fra utlandet og gi uavhengig informasjon til den russiske offentligheten.
- Å styrke uavhengige russiske journalister og utvikle nye ferdigheter som kan brukes og bli verdifulle i et fremtidig Russland hvor ytringsfrihet og pressefrihet råder.

Hverken klimaendringer eller sikkerhetspolitikk begrenses av landegrenser. Derfor er det avgjørende at journalister, også i de nordiske nærområdene, er i stand til å utveksle kunnskap, metoder, kilder og informasjon. Dette kan gi alle innbyggere i regionen et rettferdig og troverdig bilde av levekårene i hele regionen.

NJC vil fortsette sin støtte til og samarbeid med uavhengige journalister i regionen og deres medier i eksil. Støtte til og samarbeid med ukrainske journalister er også en prioritet i den kommende perioden.

Aktiviteter

Frem mot 2030 vil NJC fokusere på å heve faglige standarder gjennom spesialisert opplæring og samarbeidsprosjekter. Målet er at deltakerne etter endt løp:

- Er rustet til å levere troverdig, uavhengig rapportering samtidig som de mestrer nye teknologier som kunstig intelligens (AI), åpne kilder (OSINT) og avansert datajournalistikk. Det er avgjørende at de også opprettholder et kritisk perspektiv på bruken av disse verktøyene.
- Er i stand til å stille de nødvendige kritiske spørsmålene til makthavere og interessenter.
- Kan fungere som et korrektiv til den overveldende mengden mer eller (ofte) mindre troverdig informasjon som spres på sosiale medier.
- Utgjør en motvekt til "falske nyheter", desinformasjon og konspirasjonsteorier.

Fokusområder i årene som kommer vil fortsatt være klimaendringer, sikkerhetspolitikk og forutsetningene for at Norden skal forbli verdens mest bærekraftige og integrerte region.

NJC-aktiviteter i denne perioden vil inkludere:

1. **Etter- og videreutdanning** for nordiske journalister, med fokus på klima, sikkerhetspolitikk, grønn omstilling, sosial bærekraft og økonomisk konkurransevne. NJC vil styrke tilbudet av relevant kompetanseheving for journalister fra de nordatlantiske nasjonene (Island, Grønland, Færøyene) og Åland. NJC bør også bidra til å avklare behov innen feltet.
2. **Tematiske kurs, seminarer, studiereiser** osv. om miljø, klima, Arktis, Nord-Atlanteren og sikkerhets- og forsvarspolitik. Eksempel: Grønland – en arktisk nasjon i transformasjon.
3. **Etablering av profesjonelle nettverk** i Norden, inkludert naboregioner (Baltikum, Russland, Belarus og Ukraina), med formål om kunnskapsutveksling, faglig utvikling og samarbeid om tverrnasjonale temaer, nyheter og bakgrunnsreportasjer.
4. **Programmer for mediekompetanse (media literacy)** rettet mot journalister, beslutningstakere og mediebrukere, som styrker evnen til å skille mellom fakta og falske

nyheter, desinformasjon og journalistikk i et stadig mer fragmentert medielandskap.
Eksempel: Mellom fakta og falske nyheter i Ukraina.

5. **Forskning, kommunikasjon, konferanser** osv. for politikere, medier og eksperter om aktuelle temaer knyttet til politikk, samfunn og medier. Eksempel: Studiereise for journalister til Arktisk Norge (Arctic Frontiers).

Organisering

NJC er en uavhengig nordisk institusjon, administrativt styrt av DMJX – Danmarks Medie- og Journalisthøjskole i Aarhus. NJCs aktiviteter ledes av et bredt sammensatt nordisk Advisory Board, bestående av seks erfarne representanter for medier og journalistikk i Norden. Gruppens oppgave er:

- Å sikre en bred forankring av NJCs arbeid i Norden og nærområdene.
- Å bidra med ideer og forslag til NJCs arbeid.
- Å utvikle strategi og handlingsplaner for NJC.
- Å gi innspill og tilbakemeldinger på NJCs aktiviteter via nyhetsbrevet og andre kanaler.

Den daglige driften styres av en direktør, som ansetter nødvendig stab innenfor rammen av NJCs samlede økonomi.

Finansiering

NJC er primært finansiert av tilskudd fra Nordisk ministerråd og andre relevante stiftelser, f.eks. Nabofellesskapsprogrammet/Den nye demokratifondet (DK), STUP (NO), Nordplus Adult, samt deltakeravgifter i form av kursavgift.

NJC er en ideell (non-profit) organisasjon. Alle midler vil dermed bli brukt i samsvar med formålet. NJC opererer under en avtale med Danmarks Medie- og Journalisthøjskole angående bruk av lokaler og andre tjenester.

Aarhus, januar 2026

Valeria Helander, leder for NJCs Advisory Board, undersøkende journalist i Sveriges Television.

Olav Njaastad, nestleder for NJCs Advisory Board, veileder UiB/sujo, tidligere leder i Norsk Journalistlag, tidl. redaksjonssjef og undersøkende dokumentarist i NRK, Risør/Oslo, Norge.

Sigrún Stefánsdóttir, journalist og førsteamanuensis i journalistikk ved Universitetet i Akureyri, Island.

Leif Lønsmann, tidligere radiodirektør i DR (Danish Broadcasting Corp), konserthussjef, utviklingssjef og leder for radiodokumentargruppen. København, Danmark.

Lena Skogberg, nordisk korrespondent i København for Hufvudstadsbladet, Helsingfors, Finland.

Linda Lundin, ansvarlig redaktør i Arbetarbladet, Bonnier News, Sverige.

John Frølich, direktør, Nordisk Journalistcenter, Aarhus, Danmark.